

ЗАПОЗИЧЕНІ ТЕРМІНИ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Термінологія є важливою частиною лексики літературної мови. У сучасному мовознавстві, особливо в останні десятиліття, значно посилюється інтерес до вивчення проблем термінологічної науки, зокрема до формування окремих терміносистем, особливостей функціонування термінів у фаховій мові, їх стандартизації тощо. Зокрема, термінологію банківської справи описали А. Пересада, В. Коноплицький; облікову, фінансову, фінансово-кредитну термінологію – О. Винник, І. Козловець, С. Свірко; термінологію менеджменту, маркетингу, аудиту – Н. Краснопольська, О. Петрик, терміни підприємництва – І. Кочерган, С. Литвинюк. Дослідження термінів за різними ознаками особливо важливе в сучасних умовах через активне зближення різних країн і народів, що позначається і на мовних процесах, які є незворотними. Метою нашого дослідження є визначити причини функціонування запозичених економічних термінів, позитивні та негативні наслідки цих процесів.

Унаслідок глобалізації відбувається взаємовплив мов, завдяки чому стираються кордони між ними, що виявляється і в змінах термінологічної лексики. Позитивний момент подібної взаємодії – це можливість швидкого взаєморозуміння між людьми, чого людство прагне віддавна. З іншого боку, коли починається витіснення рідної мови, з'являється підсвідоме бажання народу зберегти свою ідентичність, тобто зберегти мову. У розвитку української мови на сьогодні слід виділити певні глобалізаційні тенденції. Перша – це присутність української мови у європейському просторі, раніше закритому для неї. Друга – зміна статусу української мови. Нині вона є актуальною в офіційно-діловій сфері, у галузі науки, культури, економіки, політики тощо. Але українська мова, зокрема термінологія, зазнає не лише позитивних, а й негативних змін і впливів, що зумовлено великою кількістю лексичних запозичень, зокрема в економічній термінології.

Існує декілька причин функціонування економічних іномовних термінів.

1. Термін запозичується разом із поняттям, якого не існувало донедавна: *транзакція, трейдер, ф'ючерс*.
2. Тенденція до лаконізму, тобто питома терміносполука замінюється термінолексемою: *міжнародні торги – тендери; передавальний напис – індосамент; зниження курсу валюти – девальвація; нематеріальні активи – гудвіл*.
3. Однозначність запозиченого терміна на відміну від питомого слова, яке може мати декілька лексичних значень.

Наприклад: слово *управління* означає дія (*управляти*), *адміністративна установа, керування*. Запозичений відповідник *менеджмент* має одне значення: *сукупність принципів, методів і форм управління виробництвом*. 4. Більша престижність, намагання певних фахівців підвищити свій авторитет, значимість: *постачальник – провайдер, перекупник – дилер, гуртовик – трейдер або мерчандайзер, розповсюджувач – дистриб'ютор*.

Інтернаціональні терміни, переважно запозичені з англійської мови, наявні у всіх підсистемах економічної термінології: біржова діяльність (*брокер, дилер, опціон*); бухгалтерський облік та аудит (*дебурс, дебет, кредит, маржинальна система калькуляції*); маркетинг і торгівля (*акциз, бартер, демпінг, франшиза*); підприємництво та менеджмент (*бізнес, інжиніринг, інсайдер*); фінанси і банківська справа (*акредитив, акцепт, лізинг*); цінні папери (*аваль, алонж, індосамент*).

Отже, сучасна українська економічна термінологія відповідає міжнародним стандартам та світовій науковій традиції, а процес глобалізації у цій сфері є незворотним. У роботі досліджено причини, що стимулюють широке функціонування запозичених термінів; визначено, у яких підсистемах економічної термінології вони найбільш поширені, а також позитивні та негативні наслідки цих процесів. Актуальною, на наш погляд, залишається взаємодія науковців-термінологів і економістів-практиків у царині оптимального співвідношення питомих і запозичених термінів.